

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

w Zespole Szkolno – Przedszkolnym nr 6 im. Karola Szymanowskiego
w Nowym Sączu

Opracował/a: Jadwiga Papaj z zespołem nauczycieli

Stanowisko: nauczyciel doradztwa zawodowego

Data: 15.09.2026 r.

Przyjęto do stosowania: 30. 09.2026 r.

Dyrektor Szkoły: mgr Michał Bulzak

1. WSTĘP

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego, zwany dalej WSDZ, stanowi spójny system działań podejmowanych przez szkołę w celu wspierania uczniów w procesie rozpoznawania własnych zainteresowań, uzdolnień, możliwości i predyspozycji oraz w podejmowaniu świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Doradztwo zawodowe w szkole ma charakter planowy, systematyczny i długofalowy. Jest realizowane na wszystkich etapach edukacyjnych, z uwzględnieniem wieku, możliwości rozwojowych, indywidualnych potrzeb i zainteresowań uczniów.

WSDZ określa w szczególności:

- cele i założenia doradztwa zawodowego w szkole;
- odbiorców działań;
- obszary działań realizowanych na poszczególnych etapach edukacyjnych;
- zadania osób zaangażowanych w realizację doradztwa zawodowego;
- formy współpracy z rodzicami;
- zasady współpracy z podmiotami zewnętrznymi;
- sposoby monitorowania i ewaluacji działań.

WSDZ ma charakter dokumentu systemowego i stanowi podstawę do opracowywania na każdy rok szkolny **Programu Realizacji Doradztwa Zawodowego**.

2. PODSTAWA PRAWNA

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego został opracowany na podstawie obowiązujących przepisów prawa oświatowego, w szczególności:

- Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, ze zmianami, w szczególności art. 26a dotyczącym doradztwa zawodowego.
- Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego, ze zmianami.

- Obowiązujących przepisów określających treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla poszczególnych etapów edukacyjnych.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego
- Statutu Szkoły Podstawowej nr 18 im Karola Szymanowskiego w Nowym Sączu
- Programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.

3. ZAŁOŻENIA WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

Doradztwo zawodowe jest procesem wspierającym ucznia w poznawaniu siebie, rozwijaniu własnych zainteresowań i uzdolnień, poznawaniu świata zawodów oraz przygotowaniu do podejmowania świadomych decyzji dotyczących dalszego kształcenia i przyszłości zawodowej.

WSDZ opiera się na następujących założeniach:

1. Długofalowość

Działania doradcze są realizowane w sposób ciągły na kolejnych etapach edukacyjnych – od klas I do VIII.. Uczeń stopniowo: poznaje siebie, odkrywa własne zainteresowania i możliwości, poznaje świat zawodów, rozwija pozytywny stosunek do nauki i pracy, poznaje możliwości dalszego kształcenia, rozwija umiejętność planowania własnego rozwoju, przygotowuje się do podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych.

2. Indywidualizacja

Działania z zakresu doradztwa zawodowego są dostosowywane do indywidualnych potrzeb, możliwości, zainteresowań i uzdolnień uczniów. Szczególne wsparcie otrzymują uczniowie: mający trudności w określeniu swoich zainteresowań i planów, niezdecydowani co do wyboru dalszej ścieżki kształcenia, posiadający szczególne uzdolnienia, wymagający indywidualnego wsparcia w podejmowaniu decyzji posiadający zróżnicowane potrzeby edukacyjne.

3. Systemowość

Doradztwo zawodowe nie jest zadaniem wyłącznie doradcy zawodowego. W realizację WSDZ, zgodnie ze swoimi kompetencjami i zadaniami, zaangażowani są: dyrektor szkoły, doradca zawodowy, wychowawcy, nauczyciele, pedagog specjalny, inni specjaliści, nauczyciel bibliotekarz, rodzice, przedstawiciele podmiotów zewnętrznych

4. Współpraca

Realizacja WSDZ wymaga współpracy całej społeczności szkolnej oraz współdziałania z rodzicami i środowiskiem lokalnym. W miarę potrzeb i możliwości szkoła współpracuje również z pracodawcami i instytucjami wspierającymi rozwój edukacyjny i zawodowy uczniów.

4. CEL GŁÓWNY WSDZ

Celem głównym Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego jest przygotowanie uczniów do świadomego, samodzielnego i odpowiedzialnego planowania własnej ścieżki edukacyjnej i zawodowej poprzez systematyczne wspieranie ich w poznawaniu własnych zasobów, świata zawodów, rynku edukacyjnego i rynku pracy oraz rozwijaniu umiejętności podejmowania decyzji.

5. CELE SZCZEGÓŁOWE

Realizacja WSDZ służy w szczególności: wspieraniu uczniów w poznawaniu własnych zainteresowań, zdolności, uzdolnień, wartości i potrzeb, rozwijaniu umiejętności rozpoznawania własnych mocnych stron, rozwijaniu umiejętności autorefleksji i samooceny, poszerzaniu wiedzy o świecie zawodów, poznawaniu różnych środowisk pracy, rozwijaniu wiedzy o kompetencjach i kwalifikacjach, kształtowaniu pozytywnych postaw wobec nauki, pracy i rozwoju, poznawaniu możliwości dalszego kształcenia, przygotowaniu uczniów klas VII–VIII do wyboru dalszej ścieżki edukacyjnej, rozwijaniu umiejętności wyszukiwania, analizowania i krytycznej oceny informacji, rozwijaniu umiejętności planowania własnego rozwoju, rozwijaniu umiejętności podejmowania świadomych decyzji, wspieraniu rodziców w procesie towarzyszenia dzieciom w wyborach edukacyjnych, rozwijaniu współpracy szkoły ze środowiskiem lokalnym i podmiotami wspierającymi doradztwo zawodowe.

6. ODBIORCY DZIAŁAŃ W RAMACH WSDZ

Odbiorcami działań są uczniowie oddziałów przedszkolnych oraz klas I–VIII, rodzice lub opiekunowie prawni uczniów, nauczyciele i wychowawcy, specjaliści zatrudnieni w szkole.

7. OBSZARY REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO

Działania w ramach WSDZ koncentrują się wokół czterech podstawowych obszarów:

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń rozwija umiejętność: rozpoznawania zainteresowań, odkrywania zdolności i uzdolnień, identyfikowania mocnych stron, rozpoznawania własnych wartości i potrzeb, dokonywania samooceny, korzystania z informacji zwrotnej, dostrzegania własnych możliwości i obszarów wymagających rozwoju.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń: poznaje różnorodność zawodów, poznaje zadania wykonywane w różnych zawodach, poznaje środowiska pracy, rozumie znaczenie kompetencji i kwalifikacji, dostrzega związek pomiędzy edukacją a pracą, poznaje zmiany zachodzące w świecie pracy, rozwija świadomość znaczenia uczenia się i rozwoju przez całe życie.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń: poznaje możliwości dalszego kształcenia, poznaje system edukacji odpowiedni do etapu rozwojowego, w klasach VII–VIII poznaje typy szkół ponadpodstawowych, uczy się korzystać ze źródeł informacji dotyczących edukacji i zawodów, rozwija umiejętność samodzielnego wyszukiwania i analizowania informacji.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji

Uczeń rozwija umiejętność określania własnych celów, planowania działań, analizowania własnych możliwości, rozpoznawania dostępnych możliwości, porównywania różnych rozwiązań, przewidywania konsekwencji podejmowanych decyzji, korzystania z pomocy i wsparcia.

8. REALIZACJA WSDZ NA POSZCZEGÓLNYCH ETAPACH EDUKACYJNYCH

1. Oddziały przedszkolne, edukacja wczesnoszkolna – preorientacja i orientacja zawodowa

Na tym etapie działania mają charakter dostosowany do wieku uczniów i opierają się przede wszystkim na zabawie, doświadczeniu, obserwacji, rozmowie i aktywnym poznawaniu najbliższego otoczenia.

Działania koncentrują się na poznawaniu siebie, rozwijaniu zainteresowań, odkrywaniu mocnych stron, poznawaniu zawodów wykonywanych w najbliższym otoczeniu, poznawaniu znaczenia pracy, rozwijaniu odpowiedzialności i współpracy, kształtowaniu pozytywnego stosunku do uczenia się.

2. Klasy IV–VI – orientacja zawodowa

Na tym etapie uczniowie pogłębiają wiedzę o własnych zasobach i poznają coraz większą różnorodność zawodów oraz środowisk pracy. Działania obejmują w szczególności: analizowanie zainteresowań i uzdolnień, rozwijanie świadomości własnych kompetencji, poznawanie zawodów i branż, poznawanie środowisk pracy, rozwijanie umiejętności współpracy i komunikacji, rozwijanie umiejętności planowania własnego rozwoju, poznawanie różnych możliwości rozwijania zainteresowań.

3. Klasy VII–VIII – doradztwo zawodowe

Działania mają na celu przygotowanie uczniów do podejmowania świadomych decyzji dotyczących dalszej ścieżki edukacyjnej.

Obejmują w szczególności pogłębioną analizę zainteresowań, zdolności, uzdolnień i predyspozycji, analizę własnych możliwości i ograniczeń, poznawanie świata zawodów i rynku pracy, poznawanie systemu edukacji, analizowanie możliwości dalszego kształcenia, poznawanie zasad rekrutacji, rozwijanie umiejętności wyszukiwania i analizowania informacji, korzystanie z dostępnych narzędzi wspierających planowanie kariery, rozwijanie umiejętności podejmowania decyzji, korzystanie z indywidualnego wsparcia i konsultacji. Działania obejmują również analizowanie nowych form pracy oraz wpływu nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, na zawody i rynek pracy, a także rozwijanie umiejętności korzystania z cyfrowych narzędzi doradztwa zawodowego.

9. ZADANIA OSÓB ZAANGAŻOWANYCH W REALIZACJĘ WSDZ

1. Dyrektor Szkoły

Dyrektor zapewnia warunki organizacyjne do realizacji doradztwa zawodowego, wyznacza osoby odpowiedzialne za realizację doradztwa zawodowego, wspiera współpracę osób realizujących działania, umożliwia współpracę z podmiotami zewnętrznymi, zatwierdza Program Realizacji Doradztwa Zawodowego na dany rok szkolny zgodnie z obowiązującymi przepisami, wspiera monitoring i ewaluację działań.

2. Doradca zawodowy

Doradca zawodowy: diagnozuje potrzeby uczniów w zakresie doradztwa zawodowego, prowadzi działania z zakresu doradztwa zawodowego, koordynuje realizację WSDZ, współpracuje z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami, udziela indywidualnych konsultacji, gromadzi i aktualizuje informacje edukacyjne i zawodowe, wspiera rodziców, współpracuje z podmiotami zewnętrznymi, uczestniczy w monitorowaniu i ewaluacji WSDZ, opracowuje lub współtworzy Program Realizacji Doradztwa Zawodowego na dany rok szkolny.

3. Wychowawcy klas

Wychowawcy: realizują działania związane z doradztwem zawodowym w pracy wychowawczej, wspierają uczniów w poznawaniu własnych możliwości, współpracują z doradcą zawodowym, rozpoznają potrzeby uczniów, informują rodziców o realizowanych działaniach, wspierają organizację działań doradczych.

4. Nauczyciele

Nauczyciele włączają treści związane z doradztwem zawodowym w realizowane zajęcia, w miarę możliwości i specyfiki przedmiotu, pokazują praktyczne zastosowanie wiedzy, pomagają uczniom dostrzegać związki pomiędzy nauką, zainteresowaniami i przyszłą aktywnością zawodową. współpracują przy realizacji działań WSDZ.

5. Pedagog, pedagog specjalny, psycholog i inni specjaliści

Specjaliści: wspierają uczniów w poznawaniu siebie, pomagają w rozpoznawaniu możliwości i trudności, wspierają rozwój kompetencji społecznych, pomagają uczniom wymagającym dodatkowego wsparcia w procesie podejmowania decyzji, współpracują z doradcą zawodowym i wychowawcami.

6. Nauczyciel bibliotekarz

Nauczyciel bibliotekarz wspiera uczniów w wyszukiwaniu informacji, gromadzi i udostępnia dostępne materiały dotyczące edukacji i zawodów, rozwija umiejętność krytycznego korzystania z różnych źródeł informacji.

X. WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI

Rodzice lub opiekunowie prawni są ważnymi uczestnikami procesu doradczego.

W ramach WSDZ szkoła informuje rodziców o realizowanych działaniach, umożliwia udział w spotkaniach dotyczących dalszego kształcenia, przekazuje informacje dotyczące możliwości edukacyjnych, informuje o zasadach rekrutacji do szkół ponadpodstawowych, umożliwia korzystanie z konsultacji, udostępnia informacje i materiały wspierające rodziców w rozmowach z dzieckiem o jego przyszłości, zachęca rodziców do udziału w działaniach prezentujących różne zawody i środowiska pracy.

Szczególne wsparcie informacyjne kierowane jest do rodziców uczniów klas VIII.

11. WSPÓŁPRACA Z PODMIOTAMI ZEWNĘTRZNYMI

W realizacji działań w ramach WSDZ szkoła może współpracować w szczególności z pracodawcami, organizacjami pracodawców, organizacjami gospodarczymi, samorządami zawodowymi, szkołami ponadpodstawowymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, publicznymi służbami zatrudnienia, Ochotniczymi Hufcami Pracy, uczelniami, organizacjami pozarządowymi, instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz edukacji, rynku pracy i rozwoju młodzieży.

Współpraca może obejmować spotkania z przedstawicielami zawodów, prezentowanie środowisk pracy, organizowanie wizyt zawodoznawczych, udział w dniach otwartych, organizowanie warsztatów, przekazywanie informacji dotyczących kompetencji potrzebnych w różnych zawodach, realizację wspólnych przedsięwzięć edukacyjnych, konsultowanie działań związanych z doradztwem zawodowym.

12. FORMY REALIZACJI WSDZ

Działania w ramach WSDZ mogą być realizowane poprzez zajęcia edukacyjne, zajęcia z wychowawcą, zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, warsztaty, projekty edukacyjne, ćwiczenia indywidualne i grupowe, gry i symulacje, spotkania z przedstawicielami zawodów, spotkania z pracodawcami, spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych, indywidualne konsultacje, konsultacje dla rodziców, wycieczki, wizyty zawodoznawcze w podmiotach stanowiących potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów, w szczególności u pracodawców, w branżowych centrach umiejętności, szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, centrach kształcenia zawodowego lub placówkach kształcenia ustawicznego udział w wydarzeniach edukacyjnych, korzystanie z zasobów cyfrowych, samodzielne wyszukiwanie informacji przez uczniów.

Szczegółowe działania realizowane w konkretnym roku szkolnym określa Program Realizacji Doradztwa Zawodowego.

13. PROGRAM REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO

Na każdy rok szkolny opracowuje się Program Realizacji Doradztwa Zawodowego, uwzględniający założenia niniejszego WSDZ oraz aktualne potrzeby uczniów, rodziców i szkoły.

Program określa w szczególności działania związane z realizacją doradztwa zawodowego, tematykę działań, oddziały, których dotyczą działania, metody i formy realizacji, terminy realizacji, osoby odpowiedzialne, udział rodziców, podmioty współpracujące.

Program Realizacji Doradztwa Zawodowego stanowi dokument wykonawczy wobec niniejszego WSDZ.

14. MONITORING I EWALUACJA WSDZ

WSDZ podlega systematycznemu monitorowaniu i okresowej ewaluacji. Celem monitorowania jest w szczególności sprawdzanie realizacji zaplanowanych działań, ocena stopnia współpracy osób zaangażowanych w doradztwo, identyfikowanie potrzeb uczniów i rodziców, rozpoznawanie obszarów wymagających zmian.

Ewaluacja może być prowadzona z wykorzystaniem analizy dokumentacji, analizy realizowanych programów rocznych, ankiet, rozmów, wywiadów, obserwacji, analizy informacji zwrotnych od uczniów, rodziców i nauczycieli, analizy współpracy z podmiotami zewnętrznymi.

Wnioski z monitorowania i ewaluacji są wykorzystywane do doskonalenia działań z zakresu doradztwa zawodowego dostosowywania działań do potrzeb uczniów, rozwijania współpracy z rodzicami, rozwijania współpracy ze środowiskiem lokalnym, aktualizacji i modyfikacji WSDZ, opracowywania kolejnych Programów Realizacji Doradztwa Zawodowego.

15. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego stanowi podstawę organizacji i realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego w szkole.

WSDZ obejmuje działania skierowane do uczniów na wszystkich etapach edukacyjnych.

Szczegółowy zakres działań realizowanych w danym roku szkolnym określa Program Realizacji Doradztwa Zawodowego.

WSDZ jest dokumentem otwartym i może być modyfikowany w odpowiedzi na zmieniające się przepisy, potrzeby uczniów, rodziców oraz warunki funkcjonowania Szkoły.

Realizacja WSDZ wymaga współpracy całej społeczności szkolnej oraz, w miarę potrzeb, podmiotów zewnętrznych.